

Pudasjärven kaupunki

Tolpanvaara-Jylhävaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava

Pöyry Finland Oy
Kampusranta 9 C
FI-60320 Seinäjoki
Finland
Kotipaikka Helsinki, Finland
Y-tunnus 0625905-6
Puh. +358 10 33 11
www.poyry.com

Päiväys 11.11.2013
Sivu 1 (7)
Juha-Matti Märijärvi
P. 010 33 41117
E-mail: juha-
matti.marjarvi@poyry.com

Mielipiteen kuuleminen 27.3.2013 päivätystä kaavaluonnoksesta
Tiivistelmä kaavaluonnoksesta saaduista lausunnoista (10 kpl) ja kirjallisista mielipiteistä ~~(7 kpl)~~ sekä niihin laaditut vastineet.

Lausunnot

1. Pääesikunta, Logistiikkaosasto 1.7.2013

Lausunnossa ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta.

Jatkosuunnittelua koskevat lausunnot pyydetään toimittamaan Pääesikunnalle osoitteella kirjaamo.pe@mil.fi tai Pääesikunta, PL 919, 00131 Helsinki. Ks. yhteyshenkilöiden yhteystiedot lausunnosta.

Maavoimien esikunta ja Ilmavoimien esikunta pyydetään pitämään tietoisena hankkeen suunnittelua koskevissa asioissa. Ks. yhteystiedot lausunnosta. Nämä nimeävät tarvittaessa edustajansa suunnittelua koskeviin viranomaisneuvotteluihin.

Vastine

Pääesikunta sekä Maavoimien ja Ilmavoimien esikunnat on kutsuttu viranomaisneuvotteluun.

2. Pudasjärven kaupunki, Viranomaislautakunta 5.6.2013

Lausunnossa ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta. Kaavaselostukseen on korjattava uuden rakennusjärjestyksen tiedot.

Vastine

Kaavaselostukseen on korjattu tiedot uudesta rakennusjärjestyksestä.

3. Finavia Oyj 1.7.2013

Lausunnossa ilmoitetaan, että tuulivoimaloiden rakentaminen saattaa edellyttää lentoesteluvan. Finavian verkkosivuilta saatavassa paikkatietoaineistossa on kuvattu alueet, joilla esteiden korkeuksille voi tulla rajoituksia. Tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset Finavian lennonvarmistustutkiiin ja -laitteisiin tulee selvittää, kun on tiedossa tuulivoimaloiden tarkka sijainti, rakenteet, koko, napakorkeudet ja roottorien halkaisijat.

Vastine

Finavian paikkatietoaineiston mukaan alueella ei ole lentoestekorkeusrajoituksia. Finavialta on pyydetty ennakkolausunnot neljästä voimalasta korkeimmilta paikoilta alueen ulkoreunoilla. Rakennuslupavaiheessa kaikille tuulivoimaloille haetaan lentoesteluvat Ilmailulain 165§:n mukaisesti.

4. Paliskuntain yhdistys 27.6.2013

Lausunnossa todetaan, että kaavan porotaloutta koskevat määräykset lienevät riittävät. Poronhoitolain mukaisia neuvotteluja tulee jatkaa ja mm. eteläisimpien voimaloiden poistamisesta/siirtämisestä tulisi neuvotella. Hankkeen vaikutusten seurannasta sekä yhteistyöstä puiston toiminnan aikana tulee sopia Pintamon paliskunnan kanssa. Tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat ja menetykset on pyrittävä lieventämään ja mikäli niitä edelleen aiheutuu, korvaamaan paliskunnalle täysimääräisesti.

Vastine

Poronhoitolain mukaisia neuvotteluja on jatkettu. Viimeinen neuvottelu on pidetty 12.9.2013. Vaikutuksia poronhoitoon on lievennetty uudessa suunnitelmassa voimaloita poistamalla.

5. Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi 7.6.2013

Lausunnossa todetaan, että tuulivoimalat muodostavat lentoesteitä ja niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja –turvallisuuteen tulee selvittää. Ilmailulaki edellyttää Liikenteen turvallisuusvirastolta haettavaa lentoestelupaa tuulivoimaloilta, niiden rakentamiseen tarkoitettujen nostureiden sekä mahdollisten muiden korkeiden esteiden pystytykseen ennen esteiden asettamista.

TraFi esittää, että osayleiskaavasta kävisi ilmi alueen korkein mahdollinen estekorkeus merenpinnasta mitattuna. Tiedon voi selvittää Finavia Oyj:n paikkatietoaineistosta.

Tuulivoimapuiston suunnitellun sijainnin osalta tulisi selvittää myös mahdolliset liikenneturvallisuusvaikutukset muille liikennemuodoille. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitavia asioita ovat mm. turvaetäisyydet esim. teihin ja rautateihin sekä mahdolliset vaikutukset liikennevalvontatutkiin. Yleisenä huomiona TraFi pitää tärkeänä, että tuulivoimarakentamisen vaikutukset liikenteen turvallisuudelle ja sujuvuudelle selvitetään suunnitteluvaiheessa ja otetaan huomioon hankkeen toteutuksessa. Kaavaluonnoksessa on otettu näitä asioita huomioon.

Vastine

Finavian paikkatietoaineiston mukaan alueella ei ole lentoestekorkeusrajoituksia, eikä alueelle siten ole asetettu korkeinta mahdollista estekorkeutta merenpinnasta mitattuna. Finavialta on pyydetty ennakkolausunnot neljästä voimalasta korkeimmilta paikoilta alueen ulkoreunoilla. Rakennuslupavaiheessa kaikille tuulivoimaloille haetaan lentoesteluvat Ilmailulain 165§:n mukaisesti.

Tuulivoimaloiden vaikutukset Näljängäntien liikenneturvallisuuteen on huomioitu sijoittamalla tuulivoimala-alueet riittävän etäälle tiestä.

6. Fortum Sähkönsiirto Oy 24.6.2013

Lausunnon mukaan tuulivoimapuiston sähkönsiirron edellyttämä 110 kV voimajohto voidaan toteuttaa joko yhden tai kahden virtapiirin johtona. Kahden virtapiirin johtokatu on kaavaluonnoksessa esitettyä esimerkkiinnoista leveämpi. Kaavoituksessa on siten varauduttava 26 metrin asemesta 34 metrin johtoaukeaan. Reunavyöhykkeiden leveyteen ei virtapiirien lukumäärään ole vaikutusta. Ei muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Fortum Sähkönsiirto pyytää tiedoksisaantia sähköpostitse osoitteeseen kaavoitus@fortum.com, kun kaavaehdotus on nähtävillä ja kun kaava on saanut lainvoiman.

Vastine

Kaavaselostukseen on täydennetty kahden virtapiirin 110 kV:n johtokadun periaatekuva. Kaavassa johtoaukean leveyteen ei oteta kantaa.

7. Taivalkosken kunta 2.7.2013

Lausunnossa ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta.

8. Museovirasto 25.7.2013

Lausunnossa ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön suojeleasiassa.

9. Pohjois-Pohjanmaan museo 15.7.2013

Lausunnossa huomautetaan, ettei hankealueen eteläpuolella sijaitsevia Korpisen kyläasutusta tai Malisensuon asutusaluetta ole kaavaselostuksessa huomioitu, vaikka ne sijaitsevat tarkastellun vaikutusalueen sisällä. Tuulivoimapuisto muuttaa joidenkin merkittävien kohteiden taustamaisemaa luonnonmaisemasta teknisemmäksi.

Museon mukaan kaavoituksessa tulee ottaa huomioon YVA:ssa esitetyt tuulivoimapuiston ja voimajohtolinjan haitallisten maisemavaikutusten vähentämiskeinot kuten suoja puuston säilyttäminen ja istuttaminen.

Vastine

Kaavaselostukseen on täydennetty tiedot Malisensuon asutusalueesta ja Korpisen kyläasutuksesta, jotka sijaitsevat 6-8 km hankealueelta etelään.

Voimaloiden näkyvyyden kannalta on merkitystä vain katselupisteen läheisellä metsällä. Suojametsiä ei ole kaava-alueella tarpeen määrätä, koska niillä ei ole kaukomaiseman kannalta suurta merkitystä, eikä kaavoitettavalla alueella ole sellaisia erityiskohteita, joiden suojaaminen voimaloiden maisemavaikutuksilta olisi tarpeen.

10. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 15.8.2013

Lausunnossa tuodaan esiin YVA-selostuksesta saatu yhteysviranomaisen lausunto, jonka mukaan tuulivoimapuisto voidaan sijoittaa alueelle, mutta yleiskaavatyön yhteydessä tulee selvittää mm. seuraavaa.

- Tutkavaikutusten arviointi sekä vaikutukset puolustusvoimien radioyhteyksiin
- Tuulivoimaloiden lentoeste vaikutukset ja lentoestelupien tarve
- Tarve vesilain mukaisille luville
- Sähkönsiirron toteuttamisen mahdollisuudet
- YVA-selostuksessa todettujen haitallisten vaikutusten lieventäminen mm. melun ja maiseman osalta
- Melumallinnuksen tarkentaminen

Lisäksi lausunnossa nostetaan esille seuraavia näkökantoja ja muutosesityksiä:

- Fingridin lausunnon mukaan hankkeen tuotantokapasiteetti on niin suuri, että se edellyttää vahvistuksia myös kanta- ja alueverkkoon Pohjois-Pohjanmaalla. Kaavan jatkosuunnittelussa tulee selvittää onko tällä vaikutusta sähkönsiirron toteuttamiseen.
- YVA-selostuksesta saaduissa mielipiteissä hanketta on vastustettu mm. turvallisuusriskien vuoksi. Mielipiteissä on esitetty näkökohtia, joita YVA-selostuksessa ei ole arvioitu. Esitetyt kannanotot tulee selvittää ja ottaa tarvittaessa huomioon kaavan jatkosuunnittelussa.

- Kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota selvitysten tarkentamiseen ja haitallisten vaikutusten vähentämiseen joko kaavamääräyksiin tai voimaloiden määrää pienentämällä.
- Voimajohtolinjan muutoksen vaikutukset tulee selvittää kaavaselostuksessa myös kaava-alueen ulkopuoliselta osalta.
- Nelikannanahon itäisimmän ja Tolpanlehdon pohjoisimman voimalan siirtämistä linnuston kannalta haitattomille paikoille tulee tarkastella kaavassa.
- Iso Tolpanjärven kaakkoispuolella olevan luonnontilaisen noron merkintää tulee täydentää. Kyseessä on myös vesilain mukainen kohde.
- Huomioitavat ja uhanalaiset kasvilajit, erityisesti pohjan- ja täplähyytelöjäkäläesiintymät, tulisi merkitä kaavaan esim. pistemäisellä luomerkinnällä.
- Luo-1 merkinnän määräys muutettava muotoon: *Metsälain 10 §:n ja vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde, jonka luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Poikkeaminen edellyttää vesilain mukaista lupaa.*
- Rakentamisalueiden läheisyydessä sijaitsevien luontokohteiden turvaamiseksi yleismääräyksiin on lisättävä: *Rakennusluvassa tulee määrätä suojelukohde merkittäväksi maastoon, mikäli rakentamistoimenpiteet voivat vaarantaa sen säilymistä.*
- Tuulivoimaloiden kokoonpanoalueet tulee osoittaa viimeistään rakennuslupavaiheessa, jos niitä ei ole vielä mahdollista osoittaa kaavassa.
- Viranomaisneuvottelu tulee järjestää ennen kaavaehdotuksen laadintaa, koska YVA-selvitys edellyttää tarkennuksia selvityksiin ja voi aiheuttaa muutoksia kaavan laajuuteen ja sisältöön. Viranomaisneuvottelussa käydään tarkemmin läpi YVA-arvioinnin ja mielipiteiden vaikutukset kaavan laadintaan.

Vastine

- Pääesikunnalta on 29.10.2013 saatu lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä. Pääesikunnalla on ollut käytössään tutkavaikutusten arvioinnista vuoden 2012 lopulla valmistunut VTT:n selvitys. Lausunnossa Pääesikunta ilmoittaa, ettei Puolustusvoimat vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista Pudasjärven Tolpanvaaran alueelle.
- Lentoestevaikutuksista ks. vastaus Finavian lausuntoon.
- Vesilailla suojellut kohteet on huomioitu kaavaehdotuksen laadinnassa. Tavoitteena on huomioida kohteet myös jatkosuunnittelussa niin, että vesilain mukaista lupaa ei tarvita.
- Metsähallitus on käynyt keskustelua Fingridin kanssa kanta- ja alueverkon kapasiteetista. Tuulivoimapuisto on tarkoitus toteuttaa vaiheittain siten, ettei ensimmäisessä vaiheessa vahvistuksia kantaverkkoon tarvita.
- Haitallisia vaikutuksia asutukselle, loma-asutukselle, virkistykselle ja luonnolle on lievennetty poistamalla ja siirtämällä voimaloita alueen koillisosasta, keskiosasta ja luoteisosasta sekä siirtämällä uusia tielinjauksia ja voimajohtolinjoja pois arvokkaiden luontokohteiden läheisyydestä.
- Melumallinnusta on tarkennettu uusi ohjeistus huomioiden.
- Kaavaselostukseen on lisätty arviointia mm. lapoihin kertyvän jään tunnistamisesta, turvallisuudesta ja voimajohtolinjan vaikutuksista.
- Luontokohteita koskevia kaavamerkintöjä on tarkistettu ELY-keskuksen lausunnon pohjalta.
- Tuulivoimaloiden kokoonpanoalueet osoitetaan rakennuslupavaiheessa.